తల్లి - బిడ్డలు

కుమారి ఎన్. సులోచన

"అలాగైతే రాజుని ఇక్కడే వదలిపెట్టి పొమ్మంటావా?" విచారం ఉట్టిపడే సదాశివం మాటలు విని తనలోతానే నవ్వుకుంది భారతి.

"ఆడవాళ్ళు ప్రసవించడానికని పుట్టింటికివస్తే తమ పెద్దపిల్లల్నికూడా తీసుకురారా ఏమిటి? ఎందుకింతగా యోచిస్తున్నారు?"

"అ ... అదిగాదు - రాజు నీ సొంత కొడుకైతే యేయోచనా ఉండేదిగాదు. సవతి బిడ్డడ్నిక్కడ వదిలిపోతే మీవాళ్లేమైనా ..." సదాశివం వాక్యాన్ని పూర్తిచేయకముందే భారతి ముఖం ముడుచుకుంది.

"బాగానేఉంది. ఎందుకిలా 'నాబిడ్డ, సవతి బిడ్డ' అని భేధాలు కల్పించి మాట్లాడతారు? రాజా నన్ను 'అమ్మా' అని పిలుస్తాడు. నేనూ రాజుని నా బిడ్డగానే భావిస్తున్నాను, ఇంతకన్నా ఇంకేం కావాలి?"

ప్రేమ భరితమైన భారతి వేడుకోలును తిరస్కరించే ధైర్యం చిక్కలేదు సదాశివానికి. ఇంతలో నాలుగేళ్ల రాజు అమ్మను వెతుక్కుంటూ వచ్చేశాడు. సదాశివం వాణ్ణి తన ప్రక్కకు లాక్కుని బుజ్జగిస్తూ అడిగాడు.

"రాజా! అమ్మకు ఒంట్లో బాగా లేదు. ఇక్కడే అమ్మమ్మ దగ్గిర కొన్ని రోజులుంటుంది. నువ్వు నాతో రేపు ఊరికొస్తావా? అమ్మ తర్వాత వస్తుంది." సదాశివం నయంగానే అడిగినప్పటికీ ఆ మాటల్లో దాగిన క్రౌర్యాన్ని తెలుసుకోలేకపోలేదు రాజు. వెంటనే తండ్రి పట్టువదిలించుకొని, భారతి దగ్గరకివెళ్లి ఆమె ఒళ్లో కూచున్నాడు.

"అమ్మ నొదిలేసి నేను రాను నాన్నారూ! మీరు కావలిస్తే వెళ్లండి ఊరికి. నేను ఇక్కడే అమ్మతో ఉంటాను. ఊహు ... అల్లరిచేయనుగా. ఏమ్మా?" తల్లి మెడకు తన చిన్ని చేతులు పెనవేసి ముద్దుగా అడిగాడు.

భారతి పిల్లాణ్ణి గట్టిగా కావలించుకుంది. "విన్నారా; రాజా మాటలు? నాకూ, నా బిడ్డకూ మధ్య అడ్డంరాకుండా మర్యాదగా తొలిగిపొండి." అని కొంటెగా నవ్వింది.

సదాశివం మొదటి భార్య మాలతి చనిపోయినప్పుడు రెండు నెలలు నిండలేదు రాజుకి. మాలతి వల్ల పొందని ప్రేమానుభవాన్ని, పిల్లాడివల్ల పొందవచ్చునని ఆశపడ్డాడు సదాశివం. అంతకంటే వేరు మార్గమూ తోచలేదు. కాని త్వరలోనే అతని అదృష్టం ప్రేమమూర్తీ, శాంతమూర్తీ అయిన భారతి రూపంలో ఎదురొచ్చింది అతనికి. భారతి సదాశివంను చేపట్టి గృహలక్ష్మిగా ఇంట ప్రవేశించింది. ఆర్నెల్ల పసికూనను ఆమె చేతుల్లో పెట్టేసి, ఆ లేచిగురు వాడిపోకుండా ఉండటానికని ఇన్నిరోజులూ తనుపడ్డ కష్టానుంచి విముక్తి చెందాడు సదాశివం. 'అమ్మా' అని పిలవడానికి నేర్చుకుంది మొదలు, ఆ మాటను భారతికోసమే ప్రయోగించాడు రాజు. భారతికూడా, "ఎప్పటికెప్పటికీ రాజు నా కొడుకే"నని తీర్మానించుకుంది గట్టిగా. ఈ తీర్మానంచేతనే ముగ్గురి జీవితాలూ సుఖపడ్డాయి.

"అమ్మా! అన్నం పెట్టమ్మా" అని అడిగాడు రాజు. పడుకున్న భారతి మెల్లగా లేచింది. కొద్దిదూరంలో బియ్యం ఏరుతూ కూర్చున్న జానకమ్మకు ఒళ్లు మండిపోయింది. జానకమ్మ భారతి తల్లి.

"ఇదేమిటే, ఈ పిల్లడు నిన్నొక్క నిముషం నడుంవాల్చనీడు. ఇదేం గారాబమే? కొట్టకుండా, తిట్టకుండా పెంచుతున్నావ్ కాబోలు!"

"నా పిల్లాణ్ణి నేనెందుకు కొట్టాలమ్మా?"

"అవును. నీ పిల్లాడు పాపం! పది నెల్లు మోసి కన్నావ్!" మూతి విరుచుకుంటూ అన్నది జానకమ్మ.

"అమ్మా! నువ్విలా మాట్లాడడం నాకేమీ నచ్చలేదు. పిల్లాడి కిదంతా తెలిస్తే బాగుండదు. మనసు కష్టపడతాడు."

"అయ్యో, ఎక్కడలేని బిడ్డడు! లోకంలో సవతి తల్లులంతా ఇలాగే ఉన్నారటే?"

"అమ్మా! అమ్మమ్మకే నేనంటే నచ్చడంలేదు కాబోలునమ్మా." అనుకుంటూ రాజు భారతికి మరీ దగ్గిరగా జరిగి కూర్చున్నాడు.

"అమ్మమ్మకేంలే రాజా! నేనన్నంపెడతా, తిందువుగానిరా."

"అమ్మా ..."

"ఏం బాబూ?"

"మరే ... నీ ఒళ్ళో కూర్చుని తింటానమ్మా అన్నం ..." బ్రతిమాలుతున్నట్లుగా అడిగాడు, అమ్మమ్మ ఏమంటుందో అనే భయంతో.

జానకమ్మ ఇక ఓర్వలేకపోయింది. "బాగుంది వరస. బుద్ధిలేదుట్రా నీకు? ఒళ్ళు బాగా లేకనే కదూ అమ్మ పడుకుంది. ఆవిడ్ని లేపడం చాలదని ఒళ్ళో కెక్కి తందనాలు తొక్కుతానంటావ్?"

భారతి తల్లివేపు కోపంగా చూచింది. రాజు మొహం చిన్నబోయింది. "అమ్మా! మన ఊళ్ళో మరి నన్ను నీ ఒళ్ళో కూచోబెట్టుకొని అన్నం తినిపించేదానవుకదూ, అందుకనే అడిగాను. నీకు కష్టంగా ఉంటే ఒద్దులే అమ్మా." దుఃఖం పొంగి పొర్లింది ఆ మాటల్లో.

పిల్లాడి కళ్ళు చెమ్మరించడం గమనించి భారతి వెంటనే వాణ్ణి తన ఒళ్ళోకి లాక్కుంది. కళ్ళు తుడుస్తూ "ఏడవకు రాజా! అమ్మమ్మ మాటలకేంలే. ఆమెది పిచ్చిగాని, మీ అమ్మను నేనున్నానుగా ప్రక్కన. నువ్వు ఒళ్ళో కూచుంటే మీ అమ్మకెక్కడైనా కష్టంగా ఉంటుదట్రా బాబూ? ఏడవకుండా, బుద్ధిగా అన్నంతిను చూద్దాం" అని ఒక ముద్ద తన చేత్తో తినిపించింది. రాజు కొంచెం నెమ్మదిజెంది అమ్మనుచూచి నవ్వాడు. భారతి మృదువుగా తల నిమురుతూఉంటే, అమ్మకి కష్టంగా ఉంటుందేమోనని ఒళ్ళోంచి దిగి కూచుని అన్నం తిన్నాడు.

భారతి కడసారి చెల్లెలు సరోజ, పదేళ్ళపిల్ల. రాజుతో ఆటలాఢడమంటే ఆమె కెక్కడలేని సరదా. ఒక రోజు సరోజ ఏదో పాఠం వ్రాస్తుండగా చూశాడు రాజు. "నేనుకూడా రాస్తానమ్మా" అని అమ్మ నడిగాడు.

"సరో, నీ దగ్గిర పెనసలు ముక్క ఉంటే వాడికియ్యి" అని భారతి అడగ్గా సరోజ తన దగ్గిరుండిన క్రొత్త పెన్సిలు రాజు చేతిలో పెట్టింది. ఆ సమయంలో అక్కడికి వచ్చిన జానకమ్మ పెన్సిలు రాజు చేతుల్లోంచి లాక్కుంది. "పాడుపిల్లకు కొంచెమైనా బుద్ధిలేదు. రోజు కెన్ని పెనిసిళ్లు పారేసుకుంటుందోగదా. ఎవతో కన్నబిడ్డలకు పెన్సిళ్లు సప్లయి చేస్తుంటే మనం గట్టెక్కినట్లేలే" అని విసుక్కుంది.

సరోజ పాపం దిగాలుపడిపోయి నించుంది. భారతి తల్లిని చూచింది నిప్పులు కక్కుతూ. ఏదో చెప్పాలనుకుంది. కాని చెప్పలేదు. రాజు అమ్మమ్మ కోపానికి భయపడి అమ్మ దగ్గిరకివచ్చి ఆమె శరీరాని కంటుకొని కూర్చున్నాడు. "అమ్మా! అమ్మమ్మ ఏమంటోందే?" 'ఎవతో కన్నబిడ్డ' అనే మాటల నర్థం చేసుకునేశక్తి లేదతడికి.

భారతి పిల్లాణ్ణి హృదయానికి హత్తుకుంది. "అమ్మమ్మ మాటలు నువ్వు వినిపించుకోకు రాజా! మనం ఇక్కడికి రాకుండానే ఉంటే బాగుండేది. పోనీలేగాని - నీకు పెన్సిలేగా కావాలి? ఎన్ని

కావాలిచెప్పు? ఇంకేం కావాలి? బంతా? రైలా? మోటారా? చెప్పు ఏమేం కావాలో?"

తల్లి అనిన మాటల్ని తన బుజ్జగింపుతో మరిపించే యాలనుకుంది భారతి. వెంటనే నౌకర్ని బజారుకు పంపించి, కొత్త పెన్సిలూ, కొన్ని ఆటసామాన్లూ తెప్పించింది. రాజూ, తల్లి ఒళ్ళో పిల్లి కూనలా ఒదిగి కూర్చుని, జానకమ్మను కలవరం చిందే చూపులతో మాటిమాటికి చూస్తూ, అమ్మ తెప్పించిన వస్తువులతో ఆడుకున్నాడు.

"భారతీ, వెళ్ళి కాస్సేపైనా పడుకో" అన్నది జానకమ్మ.

"పిల్లాడికి తలదువ్వి, బొట్టుపెట్టి తర్వాత పడుకుంటాలే అమ్మా!"

"నీ గారాబపు కొడుక్కి నే దువ్వనా ఏమిటే?"

"నేదువ్వితేనే నా రాజుకి తృప్తిగా ఉంటుందమ్మా." జానకమ్మ ఇంట్లోకి వెళ్లిపోయింది విసురుగా.

పిల్లాణ్ణి భారతి ఒళ్ళో చూచినప్పుడల్లా కోపంతో పొంగిపోయేది జానకమ్మ. రాజు ఎప్పుడూ భారతి దగ్గరే ఉండటంచేత తన కూతురికి బొత్తిగా నెమ్మది చిక్కడంలేదని ఆమె విశ్వాసం. పూర్ణ గర్భిణి కూచోవడానికీ, లేవడానికీకూడా కష్టపడుతున్నప్పుడు, పిల్లాడు వేపుకుతినడం కాకుండా, తనకూ తన కూతురికీ కాకుండా చేస్తున్నాడని రాజుమీద క్రోధం పెంచుకుంది రోజు రోజుకీ. ఏ విధంగా తన కసి వెళ్లబోసుకుందామా అని చూస్తుండేది ఎప్పుడూ. ఆమె కోపంనుండీ తప్పించుకోడానికి తల్లి ఒళ్లో దాక్కోవడమే సరైన విధానమని తెలుసుకున్నాడు రాజు. తల్లితోనే ఉండటం, తల్లితో భోంచేయడం, తల్లిదగ్గరే కూర్చుని ఆడుకోడం, పడుకోడంకూడా తల్లిదగ్గరే. జానకమ్మ క్రోధాగ్ని కిదంతా ఆజ్యమయ్యేది.

"భారతీ - నువ్వు చేసేదేం బాగాలేదు సుమా. ఒంట్లో బాగుండకపోయినా ..."

"అమ్మా, ఏదీ నీ ఒడి చూపించు. నేనే ... మరి నీ ఒళ్ళో తలపెట్టి పడుకుంటా - ఎప్పట్లాగా. పాట పాడతావా అమ్మా."

"అదే కొరతైంది నాయనా. పాపం బుచ్చి పాపాయి. ఉయ్యాల్లో పడేసి జోకొట్టమ్మా భారతీ. పళ్లు రాలగొట్టక..." అని తన పళ్ళు రాలిపోయేలా కొరుక్కుంది జానకమ్మ.

రాజుకీసారి కోపం వచ్చింది. "మా అమ్మ నా కోసంపాడితే నీకేం కష్టం?" అనేసి భారతి ఒళ్ళో తలపెట్టుకొని కుదురుగా పడుకున్నాడు. ఛటుక్కున ఏదో జ్ఞాపకంవచ్చి తలెత్తి తల్లిముఖంవేపు చూశాడు.

"ఏం రాజా పడుకో."

"నేను పడుకుంటే నీకు కష్టంగా ఉందా అమ్మా?"

భారతి చిరునవ్వు నవ్వింది. బిడ్డను మళ్ళా ఒళ్లోకి లాక్కుని ముద్దు పెట్టుకుంది.

ఆ రోజు ప్రొద్దున్న లేచినప్పట్నుంచీ అమ్మ కనిపించలేదు. ఇల్లంతా వెతుకుతూ "అమ్మా, అమ్మా" అని పిలిచాడు రాజు.

"ఊ అరవకు. అమ్మట అమ్మ" అని మందలించింది జానకమ్మ. ఇంట్లో అందరూ ఏదో తొందరలో ఉన్నారు. ఎవరెవరో వచ్చి మాట్లాడిపోతున్నారు. "హాస్పిటలు" "మొగపిల్లాడు" అని ఏమేమో మాట్లాడుకుంటున్నారు. రాజుకేమీ అర్థం కాలేదు.

"అమ్మెక్కడికెళ్లిందీ? నిన్నరాత్రికూడా నా ప్రక్కనే పడుకుందే?"

"నువ్వావిడ్ని ఒక్క నిమిషంకూడా అటూ ఇటూ పోనీక ప్రాణం తీశావుకదూ. అందుకనే ఆస్పత్రికి వెళ్లిపోయింది. అక్కడైనా కొద్దిరోజులు నెమ్మదిగా ఉండనీ."

ఆ మాట వినగానే రాజు గుండెల్లో గతుక్కుమంది. "ఆసుపత్రా! అమ్మ అక్కడి కెందుకు

వెళ్ళిందీ ? నేనల్లరి చేశాననా ?"

"అవును."

"అక్కడ మరి డాక్టర్లు అమ్మను నూది పొడవరూ ?"

"ఎందుకు పొడవరూ, నువ్విలా అల్లరి పిల్లాడై యుంటే ?"

రాజు కళ్లనీళ్ల పర్యంతం అయిపోయాడు. "అమ్మమ్మా, నన్నమ్మ దగ్గిరకి పిల్చుకెళ్ళవూ ? నేనిక అమ్మని తొందర చేయనుగా దేనికీని. నేనమ్మను చూడకుండా ఉండలేను. అమ్మను ఇక్కడికి పిల్చుకొచ్చేద్దా మమ్మమ్మా."

"సరేలే. నోరుముయ్. అక్కడికికూడా వెళ్ళి దానిగొంతు కోస్తానంటావ్."

ఆ రోజంతా రాజు 'అమ్మా అమ్మా' అని ఏడుస్తూనే ఉన్నాడు. ఎవ్వరూ వినిపించుకోనైనా లేదు. ఏడ్చిఏడ్చి ముఖమంతా వాచిపోయింది. దిక్కుదివాణంలేని ఒంటరి పక్షిలా ఐపోయాడు. ఎంతో బ్రతిమాలుకున్నా జానకమ్మ వాణ్ణి ఆసుపత్రికి తీసుకువెళ్ళడానికి ఒప్పుకోలేదు.

"అమ్మమ్మా ! అమ్మను చూడటానికే వెళ్తున్నావ్ కదూ ? నేనుకూడా వస్తానే. అల్లరిచేయను. దగ్గిరకైనా వెళ్ళకుండా దూరంనుంచే చూసేసి వచ్చేస్తా నమ్మమ్మా !"

"ఆసుపత్రికి చిన్నపిల్లలు రాకూడదు. వస్తే ముక్కు కోసేస్తారు. నువ్విక్కడేపడిఉండు." అని నిర్దాక్షిణ్యంగా చెప్పేసి, తన మనమడికోసం క్రొత్తగా ఏదైనా సామాను తీసికొని సంతోషంతో పొంగుతూ కార్లోవెళ్ళి కూర్చుండేది జానకమ్మ.

అమ్మని చూడని దుఃఖంచేతా, అమ్మమ్మ మీది కోపంచేతా, రాజు తన వశంలోలేడు. అప్పుడే జరిగింది ఆ ఘటన.

సరోజ ఏదో తొందరలో తన పెన్సిలుకు బదులు రాజు పెన్సిలు తీసుకుంది వ్రాయడానికి. అమ్మ దూరమైనది మొదలు, ఆమె కొనిపెట్టిన సామాన్లను అతి జాగ్రతగా దాచుకొని కాపాడుకుంటున్న రాజు పెన్సిలు కనిపించకపోగానే పెద్దపెట్టున యేడుపు ప్రారంభించాడు.

"నేనే తీసుకున్నానురా" అంది సరోజ.

ఒక్కపెట్టున సరోజమీది కురికాడు రాజు. అ "మా అమ్మ నాదగ్గిర లేదుగదా అని ఆమె కొనిపెట్టిన పెనిసలుకూడా లాక్కుంటున్నావా ? ఇచ్చెయ్దాన్ని" అని అరుస్తూ పెన్సిలు లాక్కున్నాడు.

జానకమ్మ గల్లంతువిని పరుగెత్తుకు వచ్చింది. మండిపడుతూ రాజు నివతలకులాగి వీపున కసిదీర నాలుగంటించింది. "అమ్మ ఎవరోయ్ నీ అమ్మ ? భారతి నీకు తల్లిగాదు. సరోజకే ఆమె అక్కయ్య తెలుసా. నీకేబాధ్యతాలేదు."

రాజు కొంచెంసేపలాగే చూస్తూ నుంచున్నాడు. "నాకు అమ్మ లేకేం ? ఆసుపత్రిలో ఉందిగా మా అమ్మ ?"

"ఆమేం నీకు అమ్మగాదు. నీకు అమ్మ అసలు లేనేలేదు. చచ్చిపోయింది."

"అబద్ధం చెప్తావేం ? ఆమె మా అమ్మే" గట్టిగా అన్నాడు.

"కాదుకాదు. ఆమె కడుపున నువ్వు పుట్టనే లేదు. నీకూ, ఆమెకూ ఏసంబంధంలేదు. నువ్విన్ని రోజులు ఆమెను అమ్మనుకున్నావ్ పొరపాటున. భారతికూడా 'నువ్వు తన పిల్లాడివికా'వని చెప్పకుండానే ఊరుకుంది. అంతే తెలుసా. నువ్వు అమ్మలేనివాడివి. జ్ఞాపకం ఉంచుకో."

హృదయానికి తగిలిన సమ్మెటపోటు దెబ్బలతో రాయిలా నించుండిపోయాడు రాజు, కోపంగా జాన

కమ్మను చూస్తూ. ఉన్నట్టుండి ఆమెమీదపడి తన చిన్ని పిడికిళ్ళతో ఆమెను గుద్దుతూ, కళ్ళ నీళ్ళు గారుస్తూనే "అమ్మ నా అమ్మే, నా అమ్మే" అని అరిచాడు పెద్దగా.

పిల్లాడి చేతులు పట్టుకొని దూరంగా నెట్టింది జానకమ్మ. "చాల్లేరా అరుపులు నీకు అమ్మ లేదసలు. భారతికీ నీకూ యే సంబంధమూ లేదు." అని ఆ లేత హృదయాన్ని సూదిలాంటి మాటల్తో తూట్లు చేసి వెళ్ళిపోయింది వంటగదిలోకి.

రాజు భారతి గదిలోకి వెళ్ళి ఒక మూల కూర్చున్నాడు. చాలా సేపటివరకు అక్కడనుండి లేవలేదు. "నాకు అమ్మ లేదా?" అనుకొని క్రుంగిపోయాడు. ఇన్నిరోజులనుంచి తన తల్లి అనుకొన్న మనిషి నిజంగా తన తల్లి కాదన్న విషయం తలపుకు రాగానే దుఃఖం ఆపుకోలేక బోర్లపడుకొని వెక్కి వెక్కి యేడ్చాడు. అమ్మ లేదనగానే ఈ లోకంలో తనకిక యేమీ లేదనిపించింది, వాడికి. భారతి చూపిన ప్రేమే వాడి ప్రపంచం. ఆ ప్రేమ ననుభవించడానికి తనకే విధమైన హక్కూ లేదని జానకమ్మ మాటలవల్ల ఒకవిధంగా అర్థమయింది. అతని ప్రపంచం హఠాత్తుగా శూన్యమయిపోయింది.

ఆ రోజునుంచి అమ్మను చూడాలన్న తన ఆశను వెలిబుచ్చలేదు రాజు. ఆమె కొనిపెట్టిన సామానన్నింటినీ సరోజగదిలో తీసుకెళ్ళి పెట్టేశాడు. ఎప్పుడూ ఒక మూల కూర్చుని ఏడుస్తూ గడుపుతున్నాడు. రోజురోజుకీ ఆ పసిహృదయం ఏదో తెలియని ఆవేదనతో నిండిపోయింది.

ప్రసవించిన ఏడోరోజు భారతి ఇంటికి వచ్చింది. ఇల్లంతా ఒకే సందడిగా ఉంది. తాత, అమ్మమ్మ, పిన్నమ్మలు, మామలు, అందరూ పాపాయి చుట్టూ మూగి "చిట్టి తండ్రీ, పొట్టి తండ్రీ" అంటూ ఒకళ్ల తర్వాత ఒకళ్లు ఒళ్లో పెట్టుకొని ఆటలాడించారు. ఇంతమందిలోనూ భారతి కళ్లు రాజుని వెతికాయి. రాజు వీళ్లమధ్య తనకిస్థానం లేదనుకొన్నట్లు, ఎవ్వరికీ తెలీకుండా ఆవుల కొట్టంలోకి జారాడు. అక్కడ దూడకి ఒళ్లు నాకుతోంది తల్లి ఆవు. "నీకు కూడా అమ్మ ఉంది. కాని నాకు లేదు." అని దూడతో మొరపెట్టుకున్నాడు రాజు.

భారతి అడిగింది తల్లిని. "అమ్మా! రాజా కనిపించడేం? ప్రొద్దున్న ఒక్క నిమిషం చూశాను. వారం రోజుల్లో చాలా చిక్కిపోయినట్లున్నాడు. నన్ను చూడనందు చేతనో ఏమో. నువ్వొక్కసారైనా వాణ్ణి ఆసుపత్రికి తీసుకురాలేదేం?"

"నీకేంచాదస్తంగాని, వాడికే నీ మీద మమకారం ఉంటే ఇంతసేపటివరకూ నీ దగ్గరకు రాకుండానే ఉండేవాడటే?" తల్లి అడిగింది.

ఆ ప్రశ్నకు జావాబు తెలియలేదు భారతికి. ప్రొద్దున చూసినప్పుడు "అమ్మదగ్గరకి రా, రాజా" అని పిలిచింది. కాని రాజు ఆమెనొకసారి బిక్కగా చూసి, తలూపుతూ వెళ్ళిపోయాడు. రెండు మూడు సార్లు దూరం నుంచే ఆశ, ఆవేదన నిండిన చూపులతో చూశేసి, భారతి అటు తిరగగానే పారిపోయాడు. ఇన్నిరోజులూ తన్నంటి పెట్టుకు తిరిగిన వాడిప్పుడిలా తప్పించుకు తిరగడం దేనికి?

ఈ చిక్కునెలా విడదీసేదా అని ఆలోచిస్తూ ఆ రాత్రి నిద్రరాక ప్రక్కలో ఇటూ అటూ పొర్లుతూ పడుకుంది భారతి. గడియారం పదకొండు కొట్టింది. ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. పాపాయి ఉయ్యాల్లో నిద్రపోతోంది. ఏదో తీర్మానించుకుని లేచి కూర్చుంది భారతి.

సరిగ్గా ఆ సమయానికే గది తలుపు దగ్గరగా ఒక చిన్న రూపం వచ్చి నించుంది. భారతి ఆదుర్దాగా లైటు వెలిగించింది. గడపలో రాజు నించున్నాడు. అమాంతం వెళ్ళి వాణ్ణి కావలించుకుంది. రాజుకూడా అలాగే ఆదుర్దాతో తనగొంతు చుట్టేసుకుంటాడని ఎదురుచూసింది భారతి. కాని పిల్లాడు ఏవిధమైన భావమూ లేకుండా నించున్నాడు, వాడి పోయిన ముఖంతో. భారతి దిగులుతో రాజుముఖాన్ని దీక్షగా

చూసింది, ఏదైనా అంతు చిక్కుతుందేమోనని. రాజు కూడా ఆమెనే చూస్తున్నాడు.

"నువ్వు నా అమ్మవా, కావా?" అని అడిగాడు.

భారతి ఉలిక్కి పడింది. "ఏమిటి రాజా, అంటున్నావ్?"

"నువ్వు నా అసలు అమ్మవుకావని అమ్మమ్మ చెప్పింది. నిజమేనా...?" పిల్లాడి కళ్లలోని విచారాన్ని, ఆతురతని, భారతి కనుక్కొంది. వాణ్ణి మరింత గట్టిగా కావలించుకుంది.

"అమ్మమ్మ చెప్పిందా అట్లాగని? నేను లేనప్పుడు నిన్ను చాలా కష్టపెట్టిందా? ఆమె నూరికే వదిలిపెట్టను లే."

"నువ్వు నా అమ్మవా కావా? నేను అమ్మలేని వాణ్ణా?"

భారతి మనస్సు కరిగిపోయింది. కన్నీళ్లునిండి చూపును మందంచేశాయి. రాజు పాలబుగ్గలు ముద్దెట్టుకుంది.

"రాజా! నీ మనసుకు తోచడంలేదా నేను నీ అమ్మనని? నన్ను 'అమ్మా' అని పిలుస్తున్నప్పుడు నీ మనస్సులో ఆశా, ప్రేమా కలగడం లేదా?"

"కలుగుతూనే ఉంది. కాని నేను నీకడుపున పుట్టలేదని అమ్మమ్మ చెప్పిందే?" రాజు కనుబొమలు ముడిచి ఆలోచించాడు. "నాకూ నీకడుపున పుట్టినట్లు జ్ఞాపకం లేదే?"

"రాజా, అమ్మకడుపున పుట్టడం ఎవ్వరికీ జ్ఞాపకం ఉండదు. అమ్మమ్మ నాకు తల్లేగా. ఆమెకు నేనెప్పుడు పుట్టానో నాకూ జ్ఞాపకంలేదు. అయినా ఆమె నాకు తల్లేగా?"

"ఎవ్వరికీ జ్ఞాపకం ఉండదా? మరయితే 'ఈమె మన అమ్మ' అని అందరికీ ఎలా తెలుస్తుంది?"

తన హక్కును మళ్లా స్థాపితం చేసుకోవాలనే ఆత్రం అతని ముఖంలో ప్రతిఫలించింది. అగాధ విచారంలో మునిగి పోయిన ఆపసి హృదయం శాంతికోసం పరితపించింది. ఆ శాంతిని రాజుకిచ్చేయాలనే భారతి కూడాకోరింది. కాని ఎలా? ఆలోచించింది భారతి తనకడుపున పుట్టని ఈ బిడ్డకు తనే తల్లినని నిరూపించి చూపాలిప్పుడు — ఆమె నిరూపణ ఆ లేత మనస్సుకు అర్థం కావాలె! తమలపాకుల ఎఱుపెక్కిన ఆమె పెదవుల్లో తల్లిప్రేమ చిరునవ్వుగా వెల్లివిరిసింది.

"రాజా, దేవుడున్నాడు కదూ?"

"ఉన్నాడు ......"

"ఆయనే ఒక్కొక్కళ్ల మనస్సుకు వాళ్లవా అమ్మ ఎవరని తెలుసుకోవడానికి దారి చూపిస్తాడు. అమ్మను చూడగానే బిడ్డల మనస్సులో 'ఈమె నా మీద ప్రేమగా ఉంటుంది' అని తోస్తుంది. ఏదైనా విచారం కలిగితే అమ్మతో చెప్పుకొని ఏడవాల పిస్తుంది. సంతోష సమయాల్లో ఆమెతో కల నవ్వాలనిపిస్తుంది. భయంగా ఉన్నప్పుడు అమ దగ్గరకెళ్ళి కావలించుకొని ఒళ్లో కూచోవాలనిపిస్తుం అసలామెను చూడగానే 'అమ్మా' అని ఆశగా పిల లనిపిస్తుంది. నన్ను చూచినప్పుడు నీకలాగంటే తోచడం లేదూ?"

"తోస్తుంది..." రాజు పెదిమలు ఆత్రంతో వణికి పోయాయి.

భారతి అందుకుందిమళ్లా. "ఎవరన్నా వీ పొయ్యే వాళ్లను చూసి నువ్వు 'అమ్మా' అని పిలుస్తావ పిలవ్వు. వాళ్లుకూడా నిన్ను మనసునిండిన ప్రేమత 'రాజా' అని పిలవరు. ఇది తెలీదూ నీకు?"

"తెలుసు. నాకైతే మరి నువ్వే నా అమ్మవ తోస్తోంది. కాని అమ్మమ్మే కాదని చెప్తోంది."

"అమ్మమ్మకేంలే. నాకు నీ మీద ఎంత ఆశో తెలుసుగా. నువ్వు క్రిందపడిపోతే నాకు నెప్పె తుంది. నువ్వు దుఃఖపడితే నాకు యేడుపొస్తుం అమ్మకు తప్ప మరెవరికైనా అలాతోస్తుందా?"

రాజు దుఃఖం కొంత తగ్గింది. ఆశతో భారతి దగ్గరకు జరిగి కూర్చున్నాడు, ఇంకా యేం చెప్తుందో వింటానికి. భారతి పిల్లాడి తల నిమురుతూ మాట్లాడింది.

"నువ్వు నన్ను చూశావు. నీ బుచ్చి హృదయంలో సంతోషం ఉప్పొంగింది. నన్ను 'అమ్మా' అని పిలచావు. నేను చేతులు జాపాను. నువ్వు నాచేతుల్లోకి వాలిపోయావ్. మనం ఒకళ్లనొకళ్లు ఆశగా చూసుకొని నవ్వుకున్నాం. అప్పుడే 'నేను తల్లిని, నీవు **కొడుకువూ**' అని దేవుడు తెలియజెప్పేశాడు. ఇంకా నీకు సందేహం ఎందుకని?"

రాజు ఆమె నోటివంక చూస్తూ కూర్చున్నాడు. పిల్లాడి ముఖానదిగులు రేఖలు కొద్దికొద్దిగా తగ్గుతుంటంచూచి సంతోషించింది భారతి.

"ఇప్పుడు చెప్పరాజా, పిల్లలందరికి వాళ్ళ అమ్మ ఏమేం చేస్తుందని?"

రాజు చిన్నవ్రేళ్లు ముడుస్తూ లెక్కించ నారంభించాడు. "మొట్టమొదట అన్నం తినిపిస్తుంది. తర్వాత..."

"ఊఁ...తర్వాత...?" పిల్లాణ్ణి పురికొల్పింది భారతి, పట్టుకుచ్చులాంటివాడి వెంట్రుకలను వెనక్కి తోస్తూ...

"తర్వాత...? స్నానం చేయిస్తుంది. బట్టలు తొడుగుతుంది. నూనెరాసి తలదువ్వుతుంది. పాట పాడి నిద్రపుచ్చుతుంది. తర్వాత...తర్వాత......" రాజు తామరపువ్వులా విచ్చిన ముఖంతో వరుసగా చెప్పుకొచ్చాడు. "తర్వాత...మరి...దగ్గరకి తీసుకొని ఒళ్లోకూచో పెట్టుకుంది. తియ్యగా బుజ్జగిస్తుంది. ముద్దు పెట్టుకుంటుంది. చూసి నవ్వుతుంది......"

తన మాటల్లోనే, మనసు నింతసేపూ అలయించిన ప్రశ్నకు జవాబు దొరికిపోయింది రాజుకి. చెప్పలేని ఆత్రంతో, ఆశతో భారతిముఖంవేపే చూస్తూ నించున్నాడు.

"ఇన్ని పనులలో నేను నీకు చేయనిదేది, రాజా?" భారతి ప్రేమ వొలికేమాటలు పిల్లవాడి మనస్సులో ఉన్న కొద్దిపాటి సందేహాన్నికూడా తుడిచివేశాయి. వాడి హృదయమూ, ముఖమూ వికసించాయి. దిగులూ, ఆ వేదనా ఎటుపోయాయో! ఇన్నిరోజులూ అనుభవించిన ఒంటరితనంగూడా మాయమయింది. క్రొత్తగా కలిగిన జ్ఞానోదయానికి కళ్లు జ్యోతుల్లా ప్రకాశించాయ్. మనసు కరిగిపోయి కళ్లునిండాయి. హృదయావేశాన్నంతా వెళ్లగ్రక్కే ధ్వనిలో "అమ్మా" అని అరుస్తూ భారతి మెడను చుట్టుకు పోయాడు తీగెలా.

"అమ్మా, అమ్మా, నువ్వు లేకుండా నాకేదీ నచ్చలేదమ్మా. ఒకటే ఏడుపొచ్చింది. నా వాళ్లు ఎవ్వరూ ఈ లోకంలో లేనట్లనిపించింది. నువ్వు నా అమ్మవు కావని అమ్మమ్మ చెప్పినప్పుడు నాకెంత ఏడుపొచ్చిందో తెలుసా?" వారంరోజుల భయంకర అనుభవానికి పిదప దొరికిన ఈ ప్రశాంత సుఖం, ప్రశాంత శాంతి, పెద్ద ఏడుపుగా బయటకి పొక్కింది.

భారతి పిల్లాణ్ణి ప్రేమ పూర్వకంగా ఒళ్లోకి లాక్కుంది. తన కొంగుతో వాడి కన్నీళ్లు తుడిచింది. రాజా ఆమె రొమ్మున ముఖం దాచుకొని కదలకుండా కూర్చున్నాడు కాస్సేపు.

"ఇప్పుడు తెలిసిందా రాజాబాబూ! ప్రేమ చూపించేఆమే తల్లి. నేను నీతల్లిని, అమ్మను."

ఊయాల్లో పాపాయి కదిలాడు. - రాజా అప్పుడే మొదటిసారిగా గమనించాడు పాపని. ఏదో చిత్రమైన వస్తువును చూచినట్లు చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

"వాడే నీ తమ్ముడు పోయి-తాకిచూడు."

రాజా మెల్లగా లేచి మాటిమాటికి భారతిని తిరిగి చూస్తూ ఊయాల దగ్గరకు వెళ్ళి మెల్లగా తాకిచూశాడు పాపని. ఆ మెత్తని స్పర్శకు వాడి ఒళ్లు పులకరించింది. గబగబా భారతి దగ్గరకు పరుగెత్తుకువచ్చి ఆమె తనని కంటినటు నిలువుని ఓరకంటితో పాపాయేం చేస్తున్నాడోనని చూశాడు.

"తమ్ముడికి రేపు పేరు పెట్టాలి. ఏంపేరు పెడదాం చెప్పు?" భారతి అడిగింది.

"చెప్పనా - శేఖర్ అని పెట్టాలి." అన్నాడు రాజా ముద్దుముద్దుగా. భారతి పొంగిపోయే ప్రేమతో పిల్లాణ్ణి లాగి ముద్దెట్టుకుంది. తల్లి, బిడ్డలు ప్రేమలో ఐక్యమై లోకాన్నే మరిచిపోయారు.

మాటలసందడికి లేచివచ్చి, కిటికీదగ్గర మరుగున నించొని ఇంత సేపూ చూస్తుండిన జానకమ్మ కళ్లు తుడుచుకుంటూ చప్పుడు కాకుండా తిరిగి వెళ్ళి పోయింది తనగదిలోకి.

రీటా హెయిర్ టానిక్

రీటా కురుళ్ళకు బలమునిచ్చి నిగనిగలాడు నిగుపాటికురులను పెంచే అద్భుతమైన హెయిర్ టానిక్. తల వెంట్రుకలు రాలుట, చుండ్రు, బట్టతల మొదలైన కురుల వ్యాధులకు రీటా అమోఘమైనది. మీరు కూడ నేటి నుండియే రీటా వాడుడు. ప్రతిచోట దొరుకును.